

УДК 339.172

СПЕКУЛЯТИВНІ ОПЕРАЦІЇ НА БІРЖОВОМУ РИНКУ

Семерня К.В., магістрант

(Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка)

Спекулятивна операція на фондовому ринку – це операція, метою якої є отримання прибутку внаслідок купівлі-продажу цінних паперів за рахунок різниці їх ринкових цін. Спекулянт отримує прибуток у результаті цінових змін, що відбуваються в часі, – змін очікуваних, але невідомих на початок спекулятивної операції. Учасників біржового ринку прийнято поділяти на дві групи залежно від виду здійснюваних ними спекулятивних операцій: – «бики» – отримують вигоди від зростання біржових цін шляхом придбання контрактів у період підвищення цін з метою їх продажу за ще вищою ціною; – «ведмеді» – отримують вигоди від продажу цінних паперів з метою їх придбання згодом за нижчою ціною [1].

Спекулятивні операції зменшують ціновий розрив «попит – пропозиція», збільшуючи при цьому ефективність біржового ринку, призводять до зростання загальної ліквідності біржового ринку, згладжують цінові коливання. Успішність спекулятивної операції залежить від обраної стратегії, якості аналізу та прогнозу цін, вміння ефективно управляти виділеним для операції капіталом.

Основними спекулятивними стратегіями, які реалізуються на біржовому ринку, оскільки надають можливість легко відкрити та ліквідувати позицію, є такі: 1) однонаправлена стратегія: полягає у відкритті довгої чи короткої позиції на строковому ринку в очікуванні зростання чи падіння цін й у отриманні прибутку від перевищення ціни продажу над ціною купівлі контракту; 2) торгівля базисом: в очікуванні розширення базису продається актив на ринку спот і купується ф'ючерс. Через деякий час купується актив на ринку спот і закривається позиція на ф'ючерсному ринку. Якщо за цей час відбулося розширення базису спекулянт отримує прибуток. За очікуваного звуження базису спекулятивний прибуток можна отримати, відкриваючи довгу позицію на ринку спот і коротку на строковому; 3) торгівля спредом: базується на відмінності між ф'ючерсними цінами подібних контрактів з різними термінами виконання, яка виникає внаслідок розходження в очікуваннях учасників ринку щодо змін цін базового активу в майбутньому; 4) торгівля волатильністю: полягає у використанні мінливості ціни базового активу строкового контракту як основи для здійснення спекулятивної операції.

Список літератури

1. Сохацька О.М. Біржова спекуляція: ретроспективний аналіз наукової думки / О.М. Сохацька // Наукові записки. Зб. наук. праць кафедри екон.аналізу ТАНГ. – 2001 – Випуск 10. Частина 2. – Тернопіль: Економічна думка. – С.127-134.